

■ Ruotsi

Joulukuu 2010

Sonja Antell

Sisällysluettelo

Maaprofiili	4
<i>Maa ja väestö</i>	4
<i>Infrastruktuuri</i>	4
<i>Politiikka ja hallinto</i>	4
<i>Talouden avaintiedot</i>	5
Liiketoiminta	6
<i>Ruotsin vahvuudet ja heikkoudet</i>	6
<i>Myynti ja markkinointi</i>	6
<i>Jakelukanavat</i>	6
<i>Myynnin edistäminen</i>	7
<i>Franchising</i>	7
Talous	9
<i>Makrotalous</i>	9
<i>Bruttokansantuote</i>	9
<i>Inflaatio</i>	10
<i>Vaihtotase</i>	11
<i>Talouspolitiikka</i>	11
<i>Työvoima</i>	11
Ulkomaankauppa	12
<i>Kokonaiskauppa</i>	12
<i>Kauppapolitiikka</i>	12
<i>Ulkomaankaupan kehitys</i>	12
<i>Ulkomaankaupan rakenne</i>	13
<i>Kauppa Suomen kanssa</i>	14
<i>Suomen vienti</i>	15
<i>Suomen tuonti</i>	16
<i>Ulkomaiset investoinnit</i>	16
<i>Suomalaiset investoinnit</i>	17
Maa- ja metsätalous	17
Teollisuus ja rakentaminen	18
<i>Teollisuus</i>	18
<i>Rakentaminen</i>	21
Palvelusektori	21
<i>Pankkitoiminta</i>	21
<i>Kauppa</i>	22

Sonja Antell

<i>Matkailu</i>	23
Tapakulttuuri	23
Linkejä	24

Sonja Antell

Maaprofiili

Maa ja väestö

Pinta-ala: 449 964 km², josta 9 % vettä, 8 % maatalousmaata ja 53 % metsää
Luonnonvarat: puu, rautamalmi, sinkki, lyijy, kupari, hopea, uraani, vesivoima
Rajanaapurit: Suomi (586 km yhteistä rajaa) ja Norja (1619 km yhteistä rajaa)
Aika: GMT + 1 (talviaika), GMT + 2 (kesäaika)

Asukasluku: 9 323 429 (30.9.2009)

Suurimmat kaupungit: pääkaupunki Tukholma (783 000 as. esikaupunkeineen 1,92 milj. as.), Göteborg (490 000 as.), Malmö (276 000 as.), Uppsala (185 000 as.)

Väestönkasvu: 0,16 % (2010 arvio)

Syntyvyys: 10,14/1000 asukasta (2010 arvio)

Kuolleisuus: 10,21/1000 asukasta (2010 arvio)

Eliniänodote: miehet 78,69 vuotta, naiset 83,4 vuotta (2010 arvio)

Virallinen kieli: ruotsi (suomi ja saamen kieli viralliset vähemmistökielet)

Uskonto: evankelisluterilaisia 87 %, roomalaiskatolisia 1,5 %, helluntalaisia 1 %, muita 11,5 %

Etniset ryhmät: ruotsalaisia 88 %, ulkomaalaissyntyisiä koko väestöstä 12 % (suomalaiset suurin ryhmä, muita pohjoismaalaisia, ex-jugoslavalaisia, afrikkalaisia, aasialaisia, eteläamerikkalaisia)

Infrastruktuuuri

Suuntanumero: +46 (suurimpien kaupunkien suuntanumerot: Tukholma 08, Göteborg 031, Malmö 040, Uppsala 018, Linköping 013)

Matkapuhelinverkko: GSM 900/1800

Sähköverkko: 230V, 50 Hz (sama kuin Suomessa)

Kiinteiden puhelinlinjojen tiheys: 55,64 % (2009)

Matkapuhelintiheys: 123,53% (2009)

Internet-yhteyksien tiheys: 90,9 / 100 kotitaloutta (2009)

Tieverkosto: 425 300 km, joista 1 740 km moottoriteitä

Rautatieverkosto: 11 633 km

Lentokenttiä: 249; 18 merkittävää lentokenttää

Politiikka ja hallinto

Virallinen nimi: Konungariket Sverige, Ruotsin kuningaskunta

Maatunnus: SE

Valtion päämies: Kuningas Kaarle XVI Kustaa (Kung Carl XVI Gustaf) 19.9.1973 lähtien

Parlamentti: Valtiopäivillä (Riksdagen) on 349 edustajaa. Valtiopäivien edustajat

Finpro

Sonja Antell

valitaan yleisillä vaaleilla neljäksi vuodeksi. Parlamentin pääpuolueet ja niiden edustajamäärät syyskuun 2010 vaalien jälkeen: Socialdemokraterna 113, Moderata samlingspartiet 107, Folkpartiet liberalerna 24, Kristdemokraterna 19, Vänsterpartiet 19, Centerpartiet 22, Miljöpartiet de Gröna 25

Pääministeri: Fredrik Reinfeldt (m)

Seuraavat vaalit: parlamenttivaalit syyskuussa 2014

Alue- ja paikallishallinto: 21 lääninä, 290 kuntaa

Merkittäviä vuosilukuja: Valtiopäivät (Riksdag) perustettiin 1527. Suomen sodassa 1808-09 menetettiin Suomi Venäjälle ja sen jälkeen Ruotsi ei ole osallistunut sotiin. Miehet saivat yleisen äänioikeuden 1909, naiset 1919. Tage Erlanderin pääministerikauden aikana 1946-1969 ruotsalainen hyvinvointivaltio sai pitkälle nykyisen muotonsa ja toimii edelleen esikuvana ympäri maailmaa. Kaarle XVI Kustaa kruunattiin Ruotsin kuninkaaksi 1973. Ruotsista tuli EU:n jäsen 1995 kansanäänestyksen jälkeen, mutta 14.9.2003 järjestetyn EMU -jäsenyyttä koskevan kansanäänestyksen tulos oli negatiivinen.

Kansallispäivä: 6. kesäkuuta (Ruotsin lipun päivä)

Talouden avaintiedot

Rahayksikkö: SEK, kruunu, 1 krona = 100 öre

Valuuttakurssi: 1 USD = 7,19 SEK; 1 EUR = 9,54 SEK (2010 keskimääräinen, arvio)

Bruttokansantuote käyvin hinnoin: 466,9 miljardia USD (2010)

BKT henkeä kohti käyvin hinnoin: 49 606 USD (2010)

BKT henkeä kohti ostovoimapariteetilla: 37 015 USD (2010)

Inflaatio: 1,1 (2010)

Verotus: ALV 25 % (alennettu 12 % ja 6 %), yhtiövero 26,3 % (alennettu v.2009), korkein tulovero 60 %

Tärkeimmät teollisuustuotteet: koneet ja laitteet, hienomekaniikka; rauta ja metalli; puu- ja paperiteollisuus; elintarviketeollisuus, moottoriajoneuvot

Tärkeimmät tuontituotteet: koneet ja elektroniikka, kuljetusvälineet, kemikaalit, mineraalit ja polttoaineet, elintarvikkeet

Tärkeimmät vientituotteet: koneet ja laitteet, paperituotteet, kemianteollisuuden tuotteet

Tärkeimmät kauppakumppanit: Saksa, Iso-Britannia, Norja, Yhdysvallat, Tanska, Suomi

Kansainväliset vertailut:

Korruptio: Transparency Internationalin vertailussa 2010 Ruotsi on sijaluvulla neljä Suomen ja Kanadan välissä (178 maan joukossa; mitä suurempi sijaluku sitä enemmän korruptiota esiintyy).

Kilpailukyky: World Economic Forumin kilpailukykyvertailussa 2010 Ruotsi on sijaluvulla kaksi Singaporen ja Sveitsin välissä (139 tutkitun maan joukossa; mitä pienempi sijaluku sitä parempi kilpailukyky). IMD:n vuoden 2010 vertailussa Ruotsi oli

Sonja Antell

kuudes 57 maan joukossa.

Liiketoiminta

Ruotsin vahvuudet ja heikkoudet

Finpron Kööpenhaminan-vientikeskuksen arviot Ruotsista

Ruotsin markkinoiden positiivisia piirteitä

- hyvä jakelu- ja kuljetusinfrastruktuuri
- verolainsäädännön uusiminen investointeja suosivaksi
- maahan on kertynyt paljon varallisuutta pitkältä ajalta
- kansainvälisten suuryritysten suuri määrä maan kokoon nähden

Ruotsin markkinoiden negatiivisia piirteitä

- ei EMU-jäsen
- julkisen sektorin raskaus
- yksityishenkilöiden korkea tuloveroaste
- monilla sektoreilla vakiintuneet kilpailuasetelmat

Myynti ja markkinointi

Jakelukanavat

Ruotsissa on tarjolla kaikki länsimaisessa kaupassa omaksutut etabloitumistavat ja jakelukanavat. Ulkomainen viejä voi joko perustaa tytäryhtiön Ruotsiin, myydä tuojalle tai tukkukaupalle tai toimia agentin kautta. Noin 2/3 tuonnista myydään tukkukaupoille ja tuojille. Kulutustavaraviejille voi joissakin tapauksissa olla edullisempaa myydä suoraan tavarataloille, kauppaketjuille tai muille vähittäiskauppaliikkeille.

Tuonti Ruotsiin kuuluu Svensk Handelin vastuualueeseen. Svensk Handel antaa yrityksille informaatiota ja ohjeita mm. kauppapolitiikkaan, tuontilisensseihin, alkuperäsäännöksiin, rajamuodollisuuksiin, tuontiasiakirjoihin ja tullimääräyksiin liittyvissä asioissa. Svensk Handelin jäsenistöön kuuluu yli 13 000 tuojaa, tukkukauppaa, jakelijaa, agenttia yms. Tärkeimmät jakelukeskukset sijaitsevat Tukholmassa, Göteborgissa ja Malmössä.

www.svenskhandel.se

Sonja Antell

Myynnin edistäminen

Merkittävimmät kilpailutekijät ovat hinta, laatu, toimitusten täsmällisyys ja after sales -palvelut. Mainonnalla on suuri merkitys Ruotsissa. Mainontaan käytetään kaikkia mahdollisia kanavia kuumailmapalloista nettimainontaan. Suurin osa mainoskuluista käytetään mainontaan päivälehdissä ja muissa painetuissa julkaisuissa. Ruotsi on neljännellä tilalla maailmassa arvioitaessa päivälehtien lukemista henkeä kohti. Tukholman, Göteborgin ja Malmön suurimmilla sanomalehdillä on laaja lukijakunta myös muualla maassa.

Toiseksi tärkein mainontakeino on suoramainonta, jonka osuus mainonnan kokonaiskuluista on noin 30 prosenttia. Kolmanneksi eniten mainosvaroja käytetään televisio- ja radiomainontaan.

Sanomalehtien julkaisijoiden liitto:

Tidningsutgivarna
Box 22500
10422 Stockholm

Puh. +46-8-692 46 00
Fax +46-8-692 46 38
Internet: www.tu.se

Kuluttajaa suojaa harhaanjohtavalta ja epäeettiseltä mainonnalta "Marknadsföringslagen". Kyseisen lain mukaan mainostajan on pystyttävä näyttämään toteen mainoksen väitteet. Virheelliset hintatiedot, epätarkat väittämät esimerkiksi laadun suhteen, valheelliset lupaukset jne. ovat kiellettyjä lain nojalla. Lapsille suunnattu mainonta on kielletty.

Suosittu menekin edistämiskeino on edelleen osallistuminen messuille. Ruotsissa on kolme suurempaa näyttelyjärjestäjää, joista suurin on Stockholmsmässan, toiseksi suurin Svenska Mässan ja kolmanneksi suurin Kistamässan.

Tietoja kyseisten järjestäjien näyttelyistä löytyy osoitteista:

www.stofair.se (Stockholmsmässan)
www.swefair.se (Svenska Mässan)
www.kistamassan.com (Kistamässan)

Franchising

Franchising kuuluu nopeimmin kasvaviin liiketoimintamuotoihin Ruotsissa ja se on yleisintä vähittäiskaupan parissa sekä pikaruoka- ja automarkkinoilla. Viime aikoina franchising-yrityksiä on perustettu myös kodinsisustuksen, vaatteiden vähittäiskaupan ja muiden palveluiden piiriin. Sekä IKEA että ICA käyttävät tätä toimintamuotoa niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Franchising-yritysten liikevaihto on noin 109 miljardia

Finpro

Sonja Antell

kruunua vuodessa ja ne työllistävät noin 102 000 henkilöä. Luvuissa ei ole otettu huomioon franchise-yhtiöiden omia yksiköitä.

Tarkempia tietoja Ruotsin franchising-markkinoista mm. alan yhdistyksen 2008 julkaisemassa tutkimuksessa Franchising i Sverige.

Svenska Franchiseföreningen
Mässans gata 18, plan 5, S-412 54 Göteborg, Sverige
Box 5243, 40224 Göteborg

Puh.: +46-31-40 55 10

Internet: <http://www.franchiseforeningen.se/>

Sonja Antell

Talous

Makrotalous

Tärkeimmät talousluvut

	2005	2006	2007	2008	2009	2010e	2011e
Bruttokansantuote käyvin hinnoin (mrd. USD)	366,0	399,2	462,4	487,2	406,0	466,9	467,0
Bruttokansantuote henkeä kohti käyvin hinnoin (USD)	40 452	43 801	50 358	52 637	43 467	49 606	49 239
BKT:n kasvu (%)	3,3	4,6	3,4	-0,6	-5,1	4,2	2,0
Investoinnit kiinteään omaisuuteen, muutos (%)	8,9	9,7	9,1	1,3	-15,9	4,8	4,1
Yksityinen kulutus, muutos (%)	2,7	2,8	3,8	-0,2	-0,8	3,3	1,8
Inflaatio (%)	0,8	1,4	2,2	3,5	-0,3	1,1	1,8
Työttömyysaste, % työvoimasta	7,6	7,0	6,1	6,2	8,3	8,4	7,9
Vaihtotase, % BKT:sta	7,0	8,7	8,7	9,2	7,7	6,5	5,2
Budjettitasapaino (ylijäämä/alijäämä, % BKT:sta)	2,0	2,2	3,5	2,2	-1,1	-1,6	-1,4
Valuuttakurssi: SEK/ 1 EUR	9,31	9,26	9,25	9,70	10,66	9,54	9,37

Lähde: Economist Intelligence Unit 26.11.2010 (e=ennuste)

Bruttokansantuote

Huom. Finpron nettisivustojen uudistuksen takia ainoastaan makrotaulukko on päivitetty joulukuussa 2010.

Ruotsin talous oli ennen finanssikriisiä voimakkaassa kasvussa. Kasvun takana olivat ensisijaisesti viennin, investointien ja yksityisen kulutuksen tasainen kasvu. Lähivuosien talouskehitykselle on keskeistä vientikysyntä, ja muutokset maailmantalouden tilassa vaikuttavat siihen. Kotimaiset riskitekijät talouskehityksessä liittyvät palkkatarkistuksiin ja asuntomarkkinoiden viilentymiseen.

Viennistä riippuvainen talous on herkkä ulkoisille vaikutteille, mutta 90-luvulla toteutettujen rakenteellisten uudistusten ansiosta talouden perusta on kuitenkin

Sonja Antell

edelleen vahva. Ruotsin talouden perustan luo korkeasti kehittynyt ja kansainvälisesti menestynyt teollisuustuotanto, joka on lähes kokonaan yksityisomistuksessa. Ruotsalainen teollisuus ja myös suurimmat palveluyritykset ovat vahvasti kansainvälistyneet ja Ruotsi on monikansallisten yritysten kotimaana merkittävä. Ruotsin hallitus on sitoutunut EU:n kilpailun vapauttamisperiaatteisiin, joten vielä jäljellä olevia valtionyhtiötä on myös alettu yksityistää. Valtio osallistuu merkittäväällä tavalla talouteen erityisesti verotuksen kautta. Ruotsissa on korkea ansiotulovero (korkein marginaalivero 60 %), mutta suhteellisen alhainen yritysverotus (26,3 %).

Taloustaantumien jälkeen kuluttajien ja yritysten luottamus talouden elpymiseen on parantunut Ruotsissa huomattavasti useimpia EU-maita enemmän. Vaikka ulkomainen kysyntä pysyy matalana, Economist Intelligence Unit ennustaa BKT:n kasvavan 2,5 prosenttia vuonna 2010. Tämä kuitenkin johtuu osaltaan varastojen purkautumisesta. Samalla naapurimaiden finanssipolitiikka on kiristymässä, joten BKT:n kasvun ennustetaan hidastuvan 1,6 prosenttiin vuonna 2011. Tämä ennuste poikkeaa jyrkästi Ruotsin hallituksen tekemästä arviosta, että BKT:n kasvu nousisi 3 prosenttiin vuonna 2011.

Ruotsi kuuluu maailman 20 suurimman talouden joukkoon ja bruttokansantuote asukasta kohti (vuonna 2009: USD 44 114) on niin ikään korkeimpia maailmassa.

BKT:n rakenne vuonna 2009 (miljardia SEK)

Maatalous	53,4
Teollisuus	652,6
Palvelut	1575,1
BKT yhteensä	2276,2

Lähde: EIU 06/2010

Inflaatio

Kuluttajahintojen kasvu oli Ruotsissa vuoden 2009 alussa 2,5 prosenttia, mikä on huomattavasti korkeampi kuin EU-maiden keskiarvo 1,9 prosenttia. Poikkeama heijastaa osaltaan rahoituskriisin viivästyneitä seurauksia, mutta myös palkkojen muita maita nopeampaa nousua (n. 2,5 prosenttia vuonna 2009).

Inflaation ennustetaan laskevan hiukan nykyisestä 2,2 prosentista 2 prosenttiin vuonna 2011, mutta se tulee todennäköisesti pysymään korkeampana kuin euroalueella. Inflaatioon vaikuttaa kruunun vaihtokurssin taso, ja kruunun arvon heikkeneminen nopeuttaa inflaatiota.

Sonja Antell

Vaihtotase

Ruotsin kaupp- ja vaihtotase ovat olleet huomattavan ylijäämäisiä 1990-luvun puolivälistä lähtien. Viennin odotetaan kasvavan jatkossa, mutta tuonnin lisääntyessä ja tuontihintojen noustessa vientihintoja voimakkaammin kauppataseen ylijäämä laskee. Vaihtotaseen ylijäämä pysyy vuonna 2010 6,2 prosentissa BKT:sta, mutta laskee vuonna 2011 4,5 prosenttiin.

Talouspolitiikka

Ruotsin valtiontalous on terveellä pohjalla ja budjetti on pääosin pysynyt ylijäämäisenä viime vuoteen asti. Ylijäämän odotetaan kuitenkin laskevan ja EIU:n ennusteen mukaan Ruotsin valtiontalous pysynee alijäämäisenä tulevina vuosina.

Hallitus tukee kulutuksen kasvua ja leikkaa veroja vuosina 2010-2011. EIU:n ennusteen mukaan budjetin alijäämä pysyy kuitenkin alle 3 prosentissa BKT:sta ja valtion velka alle 40 prosentissa vuosina 2010-2012.

Verorasitus on edelleen Ruotsissa maailman korkeimpia, mutta viime vuosina verotukseen on tehty rakenteellisia muutoksia. Lahja- ja perintöverosta luovuttiin vuodenvaihteessa 2004-2005. Varallisuusverosta luovuttiin vuoden 2007 alusta. Kummatkin verot kohtelivat epätasaisesti veronmaksajia ja niiden kiertäminen oli varsinkin suurten omaisuuksien osalta yleistä. Verotulojen pienenemistä kompensoidaan osittain kiristämällä ympäristöveroja.

Hallitus toteuttaa maltillista kasvua tavoittelevaa talouspolitiikkaa, jonka keskeinen päämäärä on toipuminen vuoden 2009 taantumasta. Vero- ja etuus uudistusten tavoitteena on kannustaa työntekoon. Vaikka veroja on leikattu jonkin verran viime vuosina ja myös vuoden 2010 budjetissa, sekä kokonaisverotaakka että yksityisten tulojen verotus pysyvät maailman korkeimpien joukossa.

Työvoima

Ruotsin työttömyys oli 8,3 prosenttia vuonna 2009. Ruotsin valtiovarainministeriö ennustaa työttömyyden kasvavan 10,7 prosenttiin vuonna 2010. Vuonna 2011 ministeriö arvioi työllisyyden kohenevan ja työttömyyden jäävän 10,5 prosenttiin. Tämä on selvästi alhaisempi luku kuin aiemmin ennustettu 11,6 prosenttia.

Työttömyyden vähentäminen kuuluu hallituksen keskeisiin tavoitteisiin. Ruotsissa on perinteisesti noudatettu aktiivista työvoimapolitiikkaa, jolla on pyritty sekä vauhdittamaan että pehmentämään talouden rakennemuutoksia. Tähän liittyy, että avoin työttömyys on pidetty matalampana kuin esim. Suomessa julkisen vallan työllistämishankkeiden ja koulutuksen avulla.

Työn tuottavuuden kasvu on viime vuosina ollut voimakasta ja ruotsalaiset työskentelevät keskimäärin 41 tuntia viikossa, joka on EU-keskiarvon yläpuolella.

Sonja Antell

Noin 25 prosenttia työvoimasta työskentelee osa-aikaisesti. Ruotsissa lähes 90 prosenttia työntekijöistä kuuluu ammattiliittoihin. Ammattiliitot ovat hyvin vahvoja ja niiden johdolla käydään suurin osa palkkaneuvotteluista.

Ruotsin työmarkkinoiden suurimpana ongelmana tällä hetkellä pidetään työvoimapulaa etenkin erityisosaamisen sektoreilla, kuten nopeasti kasvavissa palvelualan yrityksissä, tietotekniikan, koulutoimen ja sairaanhoidon piirissä. Työmarkkinoilla on rajoitetusti työvoimaa, jolla on erityisosaamista, minkä vuoksi kilpailu työntekijöistä erikoisalojen yrityksissä on ollut kovaa.

Ruotsissa työvoima on korkeasti koulutettua ja kieli- ja ammattitaitoista. Yhdysvaltojen ja Kanadan jälkeen Ruotsi on kolmannella tilalla maailmassa peruskoulun jälkeen opintojaan jatkavien määrää mitattaessa.

Ulkomaankauppa

Kokonaiskauppa

Kauppapolitiikka

Ruotsi on perinteisesti harjoittanut vapaata kauppapolitiikkaa ja sen talous on vahvasti riippuvainen ulkomaankaupasta. Ruotsille vapaa kansainvälinen kauppa on yleensä ollut edullista, koska maan teollisuus- ja palvelusektori on ollut varsinkin toisen maailmansodan jälkeen edelläkävijä usealla alalla. Tammikuussa 1995 Ruotsi liittyi EU:hun. Vuonna 2003 järjestettiin kansanäänestys EMU:n liittymisestä, minkä perusteella Ruotsi jättäytyi rahaliiton ulkopuolelle.

Ruotsi tukee aktiivisesti WTO:n (World Trade Organization) avoimen, monenkeskisen kauppajärjestelmän prosessia. Ruotsi on OECD:n ja Maailmanpankin jäsen ja on solminut vapaakauppasopimukset EU-maiden lisäksi Keski- ja Itä-Euroopan ja Baltian maiden kanssa sekä sopinut kehitysmaiden kanssa käytävässä kaupassa suosituimmuusmenettelystä. EU:hun liittymisen jälkeen Ruotsi on pysynyt myös EEA:n jäsenenä, mikä on edellytyksenä tehokkaalle kaupankäynnille Norjan, Liechtensteinin ja Islannin kanssa. Ruotsi on myös Itämeren neuvoston sekä Barentsin Euro-Arktisen neuvoston jäsen.

Ulkomaankaupan kehitys

Ruotsin tavarakauppa vuosina 2005-2011 (miljardia USD)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010e	2011e
Vienti	132,0	148,8	170,6	185,9	130,8	151,6	164,3

Sonja Antell

Tuonti	112,3	128,2	153,3	167,8	120,5	142,7	158,2
Kauppatase	19,7	20,6	17,3	18,1	10,3	9,0	6,1

Lähde: EIU 06/2010

Ulkomaankaupan rakenne

Vienti

Vuonna 2009 Ruotsin kokonaisvienti oli 130,8 miljardia USD. Vuonna 2010 viennin arvon ennustetaan kasvavan 151,6 miljardiin USD.

Ruotsin tärkeimmät vientituotteet vuonna 2009 (miljoonaa USD)

Koneet ja kulkuvälineet	50 624
Valmistetut tavarat	24 982
Kemikaalit	17 530
Erinäiset valmistetut tuotteet	13 681

Lähde: EIU 06/2010

Tuonti

Ruotsin kokonaistuonti oli 120,5 miljardia USD vuonna 2009, ja vuonna 2010 sen arvioidaan kasvavan 142,7 miljardiin USD.

Ruotsin tärkeimmät tuontituotteet vuonna 2009 (miljoonaa USD)

Koneet ja kulkuvälineet	42 802
Valmistetut tavarat	16 099
Erinäiset valmistetut tuotteet	15 419
Mineraalipolttoaineet ja voiteluaineet	13 780

Lähde: EIU 06/2010

Tärkeimmät kauppakumppanit

Ruotsin tärkeimmät vientimaat 2009 (% kokonaisviennistä)

Norja	10,6
Saksa	10,2
Iso-Britannia	7,4

Sonja Antell

Tanska	7,3
EU27	58,5

Lähde: EIU 06/2010

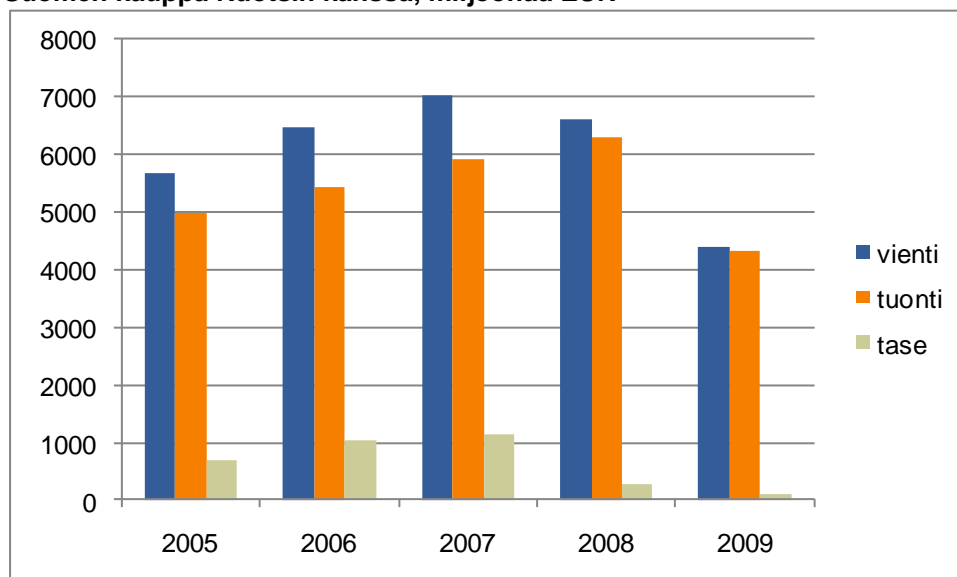
Ruotsin tärkeimmät tuontimaat vuonna 2009 (% kokonaistuonnista)

Saksa	17,9
Tanska	9,0
Norja	9,0
Iso-Britannia	5,7
EU27	68,9

Lähde: EIU 06/2010

Kauppa Suomen kanssa

Vuonna 2009 Ruotsi oli Suomen toiseksi tärkein vientimaa Saksan jälkeen ja kolmanneksi tärkein tuontimaa Saksan ja Venäjän jälkeen. Kauppatase Suomen ja Ruotsin välisessä kaupassa on pysynyt Suomella ylijäämäisenä 2000-luvulla, vaikka ylijäämä on pienentynyt vuodesta 2007 lähtien.

Suomen kauppa Ruotsin kanssa, miljoonaa EUR

Lähde: Tullihallitus 03/2010

Suomen kauppa Ruotsin kanssa vuonna 2009

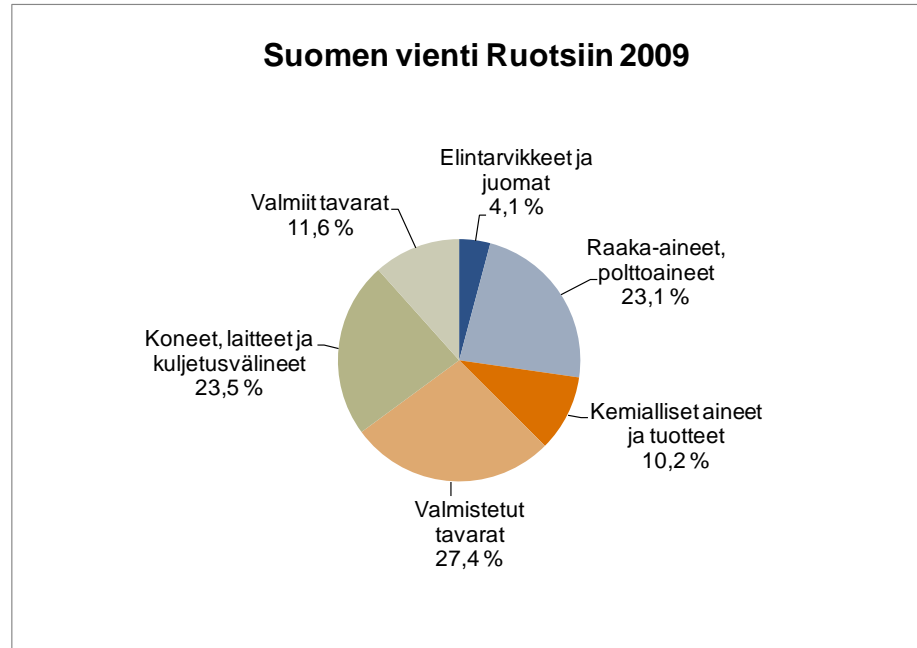
Finpro

Sonja Antell

Vienti, milj. e	Osuus, %	Muutos, %	Tuonti, milj. e	Osuus, %	Muutos, %	Tase, milj. e
4405	9,8	-33	4306	10,0	-32	99

Lähde: Tullihallitus 03/2010 (osuus Suomen koko viennistä ja tuonnista, muutos edellisvuodesta)

Suomen vienti

Lähde: Tullihallitus 03/2010

Suomen 10 tärkeintä vientituotetta Ruotsiin vuonna 2009

	SITC-nimike	milj. EUR	Osuus %	Muutos %
1	33 Kivennäisöljyt ja kivennäisöljytuotteet	771,9	18	-34
2	67 Rauta ja teräs	420,2	10	-50
3	68 Muut metallit	232,1	5	-54
4	64 Paperi ja pahvi sekä tuotteet niistä	221,9	5	4
5	72 Eri toimialojen erikoiskoneet	214,5	5	-29
6	74 Yleiskäyttöiset teollisuuden koneet ja laitteet	202,8	5	-31
7	78 Moottoriajoneuvot	194,5	4	-43
8	77 Muut sähkökoneet ja -laitteet	179,7	4	-27
9	89 Muut valmiit tavarat	158,8	4	-1
10	69 Tuotteet epäjalosta metallista	156,0	4	-32
	10 tärkeintä yhteensä	2752,5	62	
	Koko vienti	4404,9	100	-33

Lähde: Tullihallitus 03/2010

Sonja Antell

Suomen tuonti

Lähde: Tullihallitus 03/2010

Suomen 10 tärkeintä tuontituotetta Ruotsista vuonna 2009

SITC-nimike	milj. EUR	Osuus %	Muutos %
1 93 Erittelemätön	284,1	7	-35
2 78 Moottoriajoneuvot	274,9	6	-44
3 74 Yleiskäyttöiset teollisuuden koneet ja laitteet	267,5	6	-36
4 89 Muut valmiit tavarat	228,2	5	2
5 67 Rauta ja teräs	219,6	5	-55
6 28 Malmit ja metalliromu	218,4	5	-46
7 77 Muut sähkökoneet ja -laitteet	208,7	5	-27
8 64 Paperi ja pahvi sekä tuotteet niistä	202,5	5	-23
9 54 Lääkevalmisteet ja farmaseuttiset tuotteet	177,4	4	-20
10 69 Tuotteet epäjalosta metallista	168,6	4	-33
10 tärkeintä yhteensä	2249,9	52	
Koko tuonti	4306,1	100	-32

Lähde: Tullihallitus 03/2010

Ulkomaiset investoinnit

Ruotsi on ollut paitsi merkittävä suorien ulkomaisten investointien vastaanottajamaa myös aktiivinen investoija ulkomailla. Ruotsin talouselämä on monipuolisesti kansainvälistynyt. Kansainvälisten pääomamarkkinoiden vapauttaminen länsimaissa

Sonja Antell

1980-luvulla lisäsi ulkomaalaisten omistusta ruotsalaisissa yrityksissä ja toisaalta tarjosi ruotsalaisille sijoittajille mahdollisuuden hajauttaa sijoituksiaan.

ITPS:n (Institutet för tillväxtpolitiska studier → Tillväxtanalys 1.4.2009 lähtien) mukaan Ruotsissa oli vuoden 2008 lopussa yli 12 000 ulkomaisessa omistuksessa olevaa yritystä (pääomasta yli puolet ulkomaisessa omistuksessa), jotka työllistivät 620 721 työntekijää. Norja on Ruotsissa eniten yrityksiä omistava maa (1985 yritystä). Toisella sijalla on Iso-Britannia (1373 yritystä) ja kolmantena Tanska (1335 yritystä). Suurin yksittäinen omistajamaa palkattujen työntekijöiden määrään nähden on Yhdysvallat. Tämän jälkeen seuraa Iso-Britannia ja Suomi. Suomalaistaustaisia yrityksiä on Ruotsissa 762.

Suurimpia sijoittajamaita Ruotsissa ovat olleet Yhdysvallat, Alankomaat, Iso-Britannia ja Suomi. Ruotsiin on suuntautunut EU- maihin (EU-15) verrattuna selvästi enemmän investointeja ja myös enemmän kuin Suomeen. Tämä kehitys on jatkunut 1990-luvun alusta lähtien.

Ruotsin uskotaan myös seuraavien viiden vuoden aikana olevan maailman houkuttelevimpien sijoituskohteiden joukossa. Ruotsin vahvuuksia ovat vakaa poliittinen ilmapiiri, ulkomaisiin sijoituksiin suopeasti suhtautuva ympäristö, hyvin toimivat pääomamarkkinat, erinomainen infrastruktuuri ja tutkimusta ja kehitystä tukeva ilmapiiri.

Ruotsin heikkouksiin voidaan lukea korkeat marginaaliverot, tiukka työvoimaa suojeleva lainsäädäntö, kilpailun puute lukuisilla tärkeillä markkinoilla, korkeat työvoima- ja muut yrittämisen kustannukset, sairauspoissaolojen suuri määrä ja suhteellisen pieni yrittäjyyden ja innovaatioiden määrä. Lisäksi hallituksen mahdollisuudet toimia ovat rajatut taloustaantumana vuoksi, joten radikaalit uudistukset työmarkkinoilla ja verotuksessa ovat epätodennäköisiä.

Suomalaiset investoinnit

Suomi on ollut 2000-luvulla merkittävimpien ulkomaisten sijoittajamaiden joukossa Ruotsissa. Suomen Pankin mukaan suomalaisten suorien sijoitusten kanta Ruotsissa oli 18 593 miljoonaa euroa vuonna 2009. Vuoden 2009 aikana Suomesta tehtiin suoria sijoituksia Ruotsiin nettomääräisesti 1966 miljoonan euron arvosta.

Maa- ja metsätalous

Maa-alasta noin 10 prosenttia eli noin 2,7 miljoonaa hehtaaria on maatalousmaata. Suuri osa siitä on keskittynyt maan etelä- ja keskiosiin. Rakenteellisten muutosten myötä maatilojen lukumäärä on enää noin 75 000 (50-luvulla maatiloja oli yli 280 000) ja niiden koko on suurentunut. Maatilojen keskimääräinen viljelyala on 32 hehtaaria.

Sonja Antell

Merkittävimmät maataloustuotteet ovat viljat, sokerijuurikas, peruna, liha sekä maitotaloustuotteet. Rakenteellisten muutosten seurauksena erikoistuminen esimerkiksi viljatuotantoon tai nautakarjan tai sikojen kasvatukseen, maidon tuotantoon jne. on yleistynyt

Ruotsissa maatalous on ollut eurooppalaisessa mittakaavassa tehokasta, eikä liittyminen Euroopan Unioniin 1995 aiheuttanut maataloudelle kriisiä vaan päinvastoin monet viljelijät hyötyivät lisääntyneestä tuesta. Maatalouden osuus Ruotsin BKT:stä on vain 2 prosenttia (2007). Tästä huolimatta 80 prosenttia kulutustarpeesta saadaan kotimaisesta tuotannosta. Elintarviketeollisuus, jolla on laajat vientimarkkinat, on neljänneksi suurin teollisuustuotannon ala. Huonekaluketju IKEA:n levittäytyminen maailmalla on lisännyt niiden yhteydessä myytävien ruotsalaisten elintarvikkeiden tunnettua.

Ruotsin pinta-alasta noin 55 prosenttia (22,7 milj. ha) on metsää. Ruotsin metsävarat ovat 3 mrd. m³. Näistä 42 prosenttia on kuusta, 39 prosenttia on mäntyä, 11 prosenttia koivua ja 6 prosenttia muita lehtipuita. Ruotsi on Kanadan jälkeen maailman toiseksi suurin sahattujen havupuutuotteiden viejä.

Teollisuus ja rakentaminen

Teollisuus

Valmistusteollisuus tuottaa noin 30 prosenttia bruttokansantuotteesta Kysynnän voimistuminen sekä kotimaassa että EU-alueella nosti 2000-luvulla teollisuustuotannon selvälle kasvu-uralle.

Ruotsissa on noin 50 000 teollisuusyritystä. 35 prosentissa on alle 10 työntekijää. Vain hieman yli prosentti teollisuusyrityksistä eli runsaat 500 yritystä työllistää enemmän kuin 200 työntekijää. Monet muodollisesti erillisinä toimivat pienet yritykset kuuluvat suuriin korporaatioihin ja suurten yritysten osuus teollisuuden työpaikoista onkin yli 70 prosenttia. Riippuvuus suurista yrityksistä on huomattava ja tältä osin Ruotsi kuuluu kärkiryhmään maailmassa. Ruotsalaisena erityspiirteenä on suurteollisuusyritysten vahva sidos toisiinsa omistuksen ja rahoituksen kautta eri finanssiryhmien sisällä. Merkittävin finanssiryhmä on Investor-vetoinen ns. Wallenberg-ryhmä. Wallenbergien piiriin kuuluvat mm. suuryritykset ABB, AstraZeneca, Ericsson, Electrolux, Stora Enso, Saab, Scania, SKF ja Atlas Copco.

Ruotsissa panostetaan voimakkaasti tutkimus- ja kehitystoimintaan ja tältäkin osin Ruotsi on eturivin maita maailmassa. Eniten tutkimukseen panostavat suuryritykset. Tutkimustoiminnan ansiosta Ruotsi on noussut maailman johtavien informaatioteknologiamaiden joukkoon. Ruotsi on kärkipäässä maailmassa mitattaessa investointeja informaatio- ja telekommunikaatioteknologiaan asukasta kohti. Uuden teknologian vastaanotto on perinteisesti ollut nopeaa ja suopeaa Ruotsissa.

Finpro

Sonja Antell

Ruotsin teollisuustuotanto painottuu aloihin, jotka pystyvät hyödyntämään kotimaasta saatavia raaka-aineita, puuta, rautaa ja muita metalleja. Merkittäviä tuotannonaloja ovat sellu- ja paperiteollisuus sekä koneenrakennus- ja metalliteollisuus. Näiden pohjalta ovat kehittyneet myös enemmän tietoa ja taitoa vaativat tuotannonalat, kuten elektroniikkateollisuus.

Merkittävin teollisuudenala Ruotsissa on **koneenrakennus**, jonka osuus on edelleen yli puolet koko teollisesta tuotannosta. Ruotsilla on pitkät perinteet mm. autoteollisuudessa, joka vuonna 2006 muodosti 14,3 prosenttia maan viennistä ja työllisti alihankkijoihin yli 140 000 ihmistä. Määrä on tosin vähenemässä, koska kysyntä ympäri maailmaa on voimakkaasti laskenut.

Ruotsi autoistui varhain ja vaikka nykyään autotiheys on muissa Pohjoismassa samaa luokkaa, tämä loi vahvan pohjan niin henkilöauto- kuin hyötyajoneuvotuotannolle. Maassa on kaksi henkilöautotehdasta, Volvo (osa Ford Motor Groupia) ja Saab (vuoden 2010 alusta osa Spyker Cars -yhtiötä), kaksi kuorma-autotehdasta, Volvo Trucks ja Scania, sekä lukuisia autonosien toimittajia, kuten Autoliv ja Haldex.

Ruotsin henkilöautomarkkinoilla viime vuosina Volvo ja Saab ovat olleet myydyimpiä merkkejä. Volvon osuus rekisteröidyistä henkilöautoista on n. 20 prosenttia ja Saabin 10 prosenttia. Kummankin markkinaosuus kotimaan markkinoilla on ollut laskussa, mutta suurempi uhka on merkkien emoyhtiöiden (Ford) vakavat talousvaikeudet Yhdysvalloissa. Saab (maailmanlaajuinen myynti 133 000 autoa v. 2007) ei kertaakaan tuottanut voittoa General Motorsille sen jälkeen kun GM hankki sen vuonna 2000, ja alkuvuonna 2010 GM myi Saabin hollantilaiselle Spyker Carsille. Suurempi valmistaja Volvo (430 000 autoa v. 2007) on myös kääntynyt tappiolliseksi ja viime vuosina Ford on myynyt rahapulassa premium-merkkejään pois. Näistä suuryhtiöistä itsenäinen hyötyajoneuvojen valmistus (Volvo ja Scania) on huomattavasti kannattavampaa ja työllistää myös enemmän ihmisiä. Fordin konkurssi, mitä on pidetty täysin mahdollisena, olisi Ruotsin autoteollisuudelle kova isku.

Koneenrakennussektorin sisällä perinteisen konetuotannon suhteellinen osuus on laskenut, kun taas sähkölaitteiden osuus on kasvanut. Kulkuneuvo- ja metallituoteteollisuuden osuus on pysynyt viime vuodet suunnilleen samalla tasolla. Ruotsi on maailman johtava maa informaatioteknologia- ja telekommunikaatiomarkkinoilla ja käyttää eniten maailmassa alan tutkimus- ja kehitystoimintaan. Kokoonsa nähden Ruotsissa on merkittävä aseiteollisuus. SAAB ja brittiläisen BAE:n tytäryhtiö Bofors ovat alan johtavia yrityksiä.

Toiseksi tärkein teollisuudenala on **metsä- ja puunjalostusteollisuus**, jota edustavat puutuote-, sellu-, paperi- ja kartonkiteollisuus. Puunjalostusteollisuuden osuus koko teollisuustuotannosta on noin viidennes. Sektorilla toimii useita kansainvälisessäkin mittakaavassa suuria yrityksiä, kuten Stora Enso, Svenska Cellulosa Aktiebolaget

Finpro

Sonja Antell

SCA ja Holmen. Metsäteollisuus ei ole ollut 2000-luvulla mitenkään erityisen kannattavaa liiketoimintaa ja alalla on pitkään odotettu maailmanlaajuisia toimialajärjestelyjä. Alaa vaivaa ylikapasiteetti ja matalat hinnat. Varsinkin Pohjoismaihin on investoitu runsaasti ja uusien tarjoajien myötä kilpailu on kiristynyt.

Kokonaisuutena puunjalostussektori on kuitenkin edelleen varsin fragmentoitunut ja alalla toimii paljon pienyrityksiä. Viime vuosina mm. ovien, keittiökalusteiden ja ikkunapaneelien valmistajat ovat alkaneet yhdistää toimintojaan. Sahateollisuudessa taas uudelleenorganisointiprosessi on vasta alussa ja 10 suurinta sahaa tuottaa vain muutaman prosentin Ruotsin koko sahatuotannosta. Myös valmistusteollisuudessa toimivat yritykset ovat verrattain pieniä ja vain 15 yrityksen myynti on yli 15 miljoonaa dollaria vuodessa. Suurimpia sektorin yrityksistä ovat Myresjöhus, Älvsbyhus ja Hjärtevadhus. Suurin Ruotsissa toimiva ulkomainen valmistaja on Tomoku Hus, joka tuottaa komponentteja vain Japanin talomarkkinoille. Ruotsin uudisrakentamisesta viime vuosina kolmannes elin noin 10 000 asuntoa on ollut pientaloja ja näistä valtaosa valmistaloja.

Ruotsin huonekaluteollisuus on tunnettu myös kansainvälisillä markkinoilla ja noin 60 prosenttia sektorin tuotannosta menee vientiin. Myös huonekaluyritykset ovat pääosin pieniä ja 10 suurinta alan yritystä tuottaa vain 30 prosenttia sektorin liikevaihdosta. Alan suurimpiin yrityksiin kuuluu toimistokalusteita valmistava Kinnarps. Merkittävin huonekalujen vähittäiskauppaketju IKEA on tunnettu laajalti myös kansainvälisillä markkinoilla. Puusepänteollisuudessa tunnetuimpia yrityksiä ovat parkettivalmistajat Tarkett ja Kärhs.

Kemianteollisuus, erityisesti lääketeollisuus, on kasvanut nopeasti viime vuosina ja sektorin osuus koko tuotannosta on noin 9 prosenttia. Lääketeollisuudessa ruotsalais-brittiläinen AstraZeneca on maailman suurimpia yrityksiä ja toinen suuryritys Pharmacia kuuluu monikansalliseen Pfizer-konserniin. Ruotsin kehittynyt terveydenhuoltojärjestelmä yhdistettynä korkeatasoiseen tutkimukseen on luonut vahvan pohjan lääketeollisuuden kasvuille. Lääketeollisuudella on myös tiiviit yhteydet apteekkilaitokseen (Apoteket), joka on valtion monopoli.

Elintarviketeollisuuden osuus teollisuustuotannosta on noin 7 prosenttia. Kyseessä on suhteellisen vakiintunut toimiala, mutta viime vuosina se on kansainvälistynyt voimakkaasti. Meijeriteollisuutta hallitsee ruotsalaisen Arlan ja tanskalaisen MD - Foodsin fuusioista syntynyt Arla Foods. Amerikkalainen Kraft Foods on merkittävä tekijä alalla. Olutteollisuutta hallitsee tanskalainen Carlsberg n. 40 prosentin osuudella. Vin & Spritin omistaa ranskalainen Pernod-Ricard. Tupakkateollisuutta hallitsevat brittiläinen Gallagher ja amerikkalainen Philip Morris. Gallagherin Swedish Match on myös ainoa globaali nuuskan valmistaja. IKEA:n menestys on tehnyt niiden kautta myytäviä ruotsalaisia elintarvikkeita tunnetuksi ympäri maailmaa. Ruotsi kuuluu maailman johtaviin maihin funktionaalisten elintarvikkeiden tuottajana. Tunnetuimpia funktionaalisten elintarvikkeiden tuottajia ovat Probi, Biogaia ja Medipharm.

Sonja Antell

Rauta- ja terästeollisuuden osuus teollisuustuotannosta on noin 5 prosenttia. Perinteisten tuotannonalojen, kuten tekstiili-, laivanrakennus- ja kaivosteollisuus, merkitys on vähentynyt olennaisesti viimeisten 30 vuoden aikana. Tämän Ruotsin teollisuuden perinteinen ala on viime vuosina kokenut voimakkaan rakennemuutoksen. Rakennemuutos on ollut tällä alalla varhaisempaa ja nopeampaa kuin useassa Manner-Euroopan maassa. Eräs esimerkki rakennemuutoksesta on telekommunikaatioteollisuuden kasvu. Perinne tällä alalla on jo yli sadan vuoden takaa (L.M. Ericsson). Nykyään Ericsson on keskittynyt puhelimien sijasta verkkoliiketoimintaan. Alan tietämyksellä on menestytty myös operaattorimarkkinoilla (Telia-Sonera).

Rakentaminen

Ruotsin rakennussektori on kokenut suuria muutoksia viimeisten 20 vuoden aikana. 1980-luvun lopulla elettiin rakennussektorin kulta-aikaa. Uusia asuntoja valmistui ennätysvuonna 1991 jopa 67 000 kpl. Edeltävä huippusuhdanne oli 1960-luvulla. Rakennussektori on nyt pikku hiljaa elpynyt 1990-luvun alun voimakkaasta romahduksesta. Huonoimpina vuosina 1990-luvun puolessavälissä uusia asuntoja valmistettiin noin 12 000 kpl vuodessa. Viime aikoina kova kysyntä ja asuntojen hinnannousu ovat johtaneet rakennussektorin selvään kasvuun. Vuonna 2007 valmistui 29 800 uutta asuntoa. Uudistuotanto on Ruotsissa selvästi vähäisempää kuin Suomessa, mutta iäkkään rakennuskannan vuoksi korjausrakentaminen on laajamittaista toimintaa. Samoin asumisväljyys Ruotsissa on Suomea suurempi. Keskimäärin asuinhuoneiston koko Ruotsissa on 91 neliötä ja Suomessa 77 neliötä. Kummassakin maassa asuntoa kohden asuu 2,1 ihmistä.

Rakennussektorin raju romahdus 1990-luvun alussa johti sektorin voimakkaaseen konsolidoitumiseen. Konkurssit ja fuusiot vähensivät rajusti rakennusyritysten määrää. Nykyään maailman johtavien rakennusyritysten joukossa on kaksi ruotsalaista yritystä, Skanska ja NCC. Nämä ovat myös Suomen suurimpia rakennusliikkeitä.

Palvelusektori

Pankkitoiminta

Ruotsin rahapolitiikkaa valvoo Ruotsin keskuspankki ([Riksbanken](#)). Keskuspankki toimii pankkien välisenä yksikkönä, hyväksyy niiden talletuksia ja myöntää lainoja, huolehtii kruunun ulkoisesta arvosta ja kultavarannosta sekä laskee liikkeelle seteleitä ja kolikoita.

Kansainväliset pankit ovat aktiivisia ja ne ovat keskittyneet lähinnä liiketoiminta- ja teollisuussektoreille. 1980- ja 90-luvuilla on tapahtunut paljon pankkien yhdistymisiä ja niiden välisiä kauppia. Suurimmat pankit yhdessä vakuutuslaitosten kanssa hallitsevat myös kotitalouksien säästöjä ja pääomia.

Finpro

Sonja Antell

Ruotsalainen pankki- ja rahoitussektori on kansainvälisesti vertailtuna hyvin kehittynyt ja maan kokoon nähden monipuolinen ja laaja. Rahoitussektori kokonaisuudessaan muodostaa 4 prosenttia BKT:sta ja työllistää yli 140 000 ihmistä. Ruotsalaiset pankit ja vakuutusyhtiöt ovat levittäytyneet muihin pohjoismaihin niin yritys- kuin kotitalousasiakassektorilla. Suurimmat ulkomaiset pankit syksyllä 2008 olivat Danske Bank, GE Money, Dexia, ABN Amro ja Skandia Bank (Old Mutual).

Ruotsalaisten pankkien erityisriski on Baltian maihin suuntautunut luotonanto. Lisäksi islantilaiset pankit ovat aktiivisesti mukana myös Ruotsin rahoitussektorilla. Kotitalouksille suunnattujen luottojen määrän voimakas kasvu on sidoksissa asuntojen korkeisiin hintoihin ja asutokuplan odotettu puhkeaminen lisää pankkien vaikeuksia myös Ruotsissa.

Pörssitoiminnassa ruotsalaisten välittäjien asema on hyvin vahva. Sijoitusrahastojen ja investointipankkitoiminnan alalla ruotsalaiset ovat Pohjoismaiden kärjessä, mihin on vaikuttanut pitkät perinteet ja laajat kotimarkkinat. Lähes 80 prosenttia ruotsalaisista omistaa osakkeita joko suoraan tai välillisesti rahasto-osuuksien kautta. Osakesäästämisellä on suurempi merkitys Ruotsissa kuin useimmissa muissa Länsi-Euroopan maissa. Vuoden 2008 jälkipuolella voimakkaasti laskeneet kurssit ovat tuoneet esille kääntöpuolen ja pörssin heilahtelulla pelätään olevan varallisuusvaikutuksen takia heijastus kotimaiseen kysyntään. Lokakuussa 2008 kurssit Tukholman pörssissä (OMXS) laskivat vuoden takaisesta yli 50 prosenttia. Varsinkin Ruotsille tärkeä konepajasektori on ollut laskun kärjessä.

Valtiolliset työeläkerahastot (ATP Fond) ovat merkittävä sijoittaja rahastoyhtiöiden ja vakuutusyhtiöiden ohella. Yksittäisistä sijoittajaryhmistä ehdottomasti merkittävin on Wallenberg-ryhmä, joka kontrolloi eri säätiöiden ja sijoitusyhtiö Investorin kautta tärkeintä osaa Ruotsin suurteollisuudesta ja mm. Skandinaviska Enskilda Banken (SEB). Wallenberg-ryhmän asema on ainutlaatuinen läntisissä teollisuusmaissa.

Merkittävimpien pankkien tunnuslukuja 2008

	Työvoima	Työvoima Ruotsissa	Tase (mrd.SEK)
Nordea	33 944	8 454	5 184
SEB	22 311	8 884	2 510
Handelsbanken	10 822	7 715	2 158
Swedbank	23 762	9 313	1 811

Lähde: Svenska Bankföreningen

Kauppa

Elintarvikkeiden vähittäiskauppa on hyvin keskittynyttä. Kolme johtavaa supermarketketjua, ICA, Coop ja Axfood vastaavat 85 prosentista Ruotsin elintarvikkeiden

Sonja Antell

myynnistä. Monien muiden Euroopan maiden tapaan halpahalliketjut, kuten saksalainen Lidl ja tanskalainen Netto ovat kasvattaneet markkinaosuuttaan. Alkoholin vähittäismyynti on valtiollisen Systembolagetin monopoli, mutta Systembolagetin myynti on laskenut yksityisen tuonnin vuoksi.

Kestokulutustavaroiden alalla ruotsalaiset vähittäismyyntiketjut, kuten IKEA, H&M ja Claes Ohlsson ovat levittäytyneet laajassa mittakaavassa ulkomaille. IKEA on maailman suurin huonekaluketju ja johtava suunnannäyttäjä suurten volyymien huonekaluissa ja sisustuksessa ympäri maailmaa. IKEA:lla oli elokuussa 2009 267 liikettä 25 maassa ja 123 000 työntekijää. Samoin H&M on saavuttanut varsinkin Euroopassa vastaavan aseman edullisen nuorisomuodin alalla. Suomalainen Stockmann osti ruotsalaisen vaatekauppaketjun Lindexin vuonna 2007.

Tietoja vähittäiskaupan kehityksestä:

<http://www.hui.se/> Handels Utredningsinstitut

Matkailu

Ruotsin matkailusezonki painottuu kesäkuukausiin. Talvimatkailu saa eniten tuloja kotimaisilta matkailijoilta, mutta viime vuosina myös ulkomaisten matkailijoiden kiinnostus Ruotsia kohtaan on kasvanut. Matkailu Ruotsiin on ollut koko 2000-luvun tasaisessa kasvussa. Ruotsin valtteja ovat kaunis luonto, siistit kaupungit ja hyvät liikenneyhteydet. Tukholma on viime vuosina noussut trendikkääksi matkailukohteeksi ja onkin hiihtokeskusten ohella suosituin kohde Ruotsissa.

Huolimatta Ruotsiin suuntautuvan matkailun kasvusta on matkailutase reilusti alijäämäinen, koska ruotsalaiset ovat innokkaita ulkomaanmatkailijoita. Ruotsalaisten suosituimmat matkakohteet ovat muut Pohjoismaat ja Välimeren alue.

Ulkomaisia matkailijoita yöpymisillä laskettuna saapui Ruotsiin eniten Norjasta (25 %), jonka jälkeen suurimmat lähtömaat ovat Saksa (19 %), Tanska (11 %), Iso-Britannia (6 %) ja Alankomaat. Suomalaisia on runsaasti päivämatkailijoina vilkkaan risteilyliikenteen ansiosta. Lisäksi suomalaisia yöpyy paljon Ruotsissa asuvien sukulaisten luona.

Työllisyys matkailupalveluissa on kasvanut tasaisesti ja vuonna 2007 138 000 ihmistä sai elantonsa matkailusta. Merkittävimmät hidasteet matkailun kasvattamiselle Ruotsissa ovat kylmä ja pimeä talvi sekä korkea hintataso. Vuoden 2008 kohonnut polttoaineiden hintataso on vähentänyt varsinkin automatkailua Ruotsissa.

Tapakulttuuri

Ruotsissa suomalaisten odotetaan puhuvan ruotsia, joka on ruotsalaisten mielestä Pohjoismaiden yhteinen kieli. Ruotsinkielen taito antaa suomalaisille useisiin kilpailijoihin verrattuna etulyöntiaseman.

Finpro

Sonja Antell

Liiketapaamiset ja lounaskutsut sovitaan hyvissä ajoin etukäteen - suunnittelu on ruotsalaisten elämäntapa, improvisointi ei ole vahvin ominaisuus.

Päätöksentekoon on varattava riittävästi aikaa. Liikkeenjohto on hajautettu ja demokraattinen. Ruotsalaiset haluavat tarkastella asiaa monen intressiryhmän kannalta, keskustella, lykätä päätöksiä ja ikään kuin ajautua myönteiseen lopputulokseen. Suomalainen suoraviivaisuus päätöksenteossa ei ole valttia Ruotsissa, mikä voi turhauttaa suomalaisia neuvottelukumppaneita.

Ostaessaan ruotsalainen haluaa korkeaa laatua, hinta ei ole tärkein kriteeri. Kun päätös on syntynyt, sitä voi olla vaikea muuttaa, sillä ruotsalainen uskoo voimakkaasti ryhmänsä konsensuspäätökseen. Ruotsalainen välttää kiivasta konfliktia ja käyttää pehmeitä sanakäänteitä - ulkomaalaiselle saattaa olla joskus vaikeaa ymmärtää, mitä vastapuoli todellisuudessa tarkoittaa.

Liike-elämässä tunteiden näyttämistä on varottava - kerrankin tapahtuvaa työkeätä käyttäytymistä tai kiivastumista voi olla vaikea korjata myöhemmin - "hänellä on temperamenttia" ei ole kohteliaisuus Ruotsissa.

Tasa-arvoajattelunsa pohjalta ruotsalaiset eivät osoita erityistä kunnioitusta arvoasemaa kohtaan ja puhuttelevat merkkihenkilöitäkin tasavertaisenaan. Muuten muodollisesta käytöksestä poiketen ruotsalaiset sinuttelevat oikopäätä kaikkia, kuningasperheen jäseniä lukuun ottamatta.

Ruotsalaiset arvostavat kohteliaita käytöstapoja. Koskettelu ei kuulu ruotsalaiseen kulttuuriin liike-elämässä, älä siis mene liian lähelle. Liikelahjat eivät saa olla kalliita ja prameita, etenkin jos lahjan vastaanottaja on julkinen viranomainen. Pukeutumisessa ruotsalaiset ovat konservatiivisia - värien sopivuus ja huoliteltu kokonaisvaikutelma on tärkeää.

Liikeneuvottelut voidaan käydä myös lounaspöydässä tai jopa kotona, mutta yleensä ilman alkoholia verottajan tiukkojen edustusalkoholimääräysten vuoksi. Päivälliskutsuilla, joilla on alkoholia tarjolla, ruotsalaiset juovat enemmän snapseja kuin suomalaiset. Yleensä ei juoda omin päin, vaan skoolataan milloin millekin asialle. Isäntä skoolaa jokaisen vieraansa kanssa tietyn protokollan mukaan, vieraat tekevät keskenään samoin niin, että arvossa ylempi tekee aloitteen. Puheisiin ei välttämättä tarvitse vastata, jos aihe ei sitä edellytä. Kunnipaikka pöydässä on emännän vasemmalla puolella ja tällä paikalla istuvan kuuluu aterian päätteeksi kiittää emäntää vieraanvaraisuudesta.

Linkkejä

<http://www.riksdagen.se> Valtiopäivät

<http://www.regeringen.se/> Hallitus ja ministeriöt

<http://www.ud.se/> Ruotsin ulkoministeriö

Sonja Antell

<http://www.riksbank.se> Ruotsin keskuspankki

<http://www.swedishtrade.se> Exportrådet

<http://www.scb.se> Tilastokeskus

<http://www.itps.se> Institutet för tillväxtpolitiska studier

<http://www.isa.se> Invest in Sweden Agency

<http://www.nutek.se> Verket för Näringsutveckling, Talouden tutkimuslaitos

<http://www.finsk-svenska.com/> Suomalais-ruotsalainen kauppakamari

<http://www.chamber.se> Tukholman kauppakamari

<http://www.nordpool.no> Pohjoismainen energiapörssi

<http://www.omxgroup.com/stockholmsborsen/> Stockholms Fondbörs

<http://www.kommers.se> Ulkomaankaupasta ja kauppapolitiikasta vastaava valtiollinen elin

<http://www.svenskhandel.se/> Svensk Handel

<http://www.svensktnaringsliv.se/> Confederation of Swedish Enterprise

<http://www.si.se> Svenska institutet, Ruotsi-instituutti, yleistä virallista tietoa Ruotsista

<http://www.konj.se> Konjunkturinstitutet, Suhdanneinstituutti

<http://skatteverket.se/> Verovirasto

<http://www.prv.se> Patentti- ja rekisteritoimisto

<http://bankforeningen.se> Ruotsin pankkiyhdistys

Kansainvälisiä tutkimus- ja rahoituslaitoksia

<http://www.eiu.com> (maksullinen) the Economist Intelligence Unit

<http://www.imf.org/external/country/SWE/index.htm> IMF:n Ruotsi-sivut

<http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/geos/sw.html> CIA:n ylläpitämä perustiedosto maailman maista

Tärkeimmät sanomalehdet

[Svenska Dagbladet](#)

[Aftonbladet](#)

[Dagens Nyheter](#)

[Sydsvenska Dagbladet](#)

[Göteborgsposten](#)

[Dagens Industri](#)